

Sygn. akt IV U 1878/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2019 r.

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 25 września 2018

znak : (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w Rzeszowie na rzecz adwokata P. K. kwotę 90zł (dziewięćdziesiąt złotych) powiększoną o stawkę podatku VAT - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

Sygn. akt IV U 1878/18

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 6 marca 2019 r.

Decyzją z dnia 25 września 2018 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił S. K. przeliczenia podstawy wymiaru pobieranej przez niego emerytury. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 111 ust. 1 powołanej ustawy dopuszcza możliwość ponownego ustalenie świadczenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego m.in. z kolejnych 10 lub 20 wybranych lat kalendarzowych wyłącznie w przypadku gdy wskaźnik wysokości podstawy jest wyższy od poprzednio wyliczonego. Tymczasem, jak wskazał ZUS, wskaźnik wysokości podstawy

wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia wnioskodawcy jest najkorzystniejszy i wynosi 92,20%.

Wskazał też, że w latach 1994 – 1997 przyjęto jako podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne: w roku 1994 - 47 382 065 zł, w roku 1995 – 6 400,96 zł, w roku 1996 – 7 934,47 zł, a w roku 1997 – 9 588 zł i brak jest podstaw do przyjęcia za te okresy innych kwot.

Wnioskodawca S. K., prezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, zakwestionował prawidłowość wydanej przez ZUS decyzji składając od niej odwołanie. Zarzucił naruszenie art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego niezastosowanie oraz naruszenie przepisów postępowania – art. 107 § 1 pkt 4 i § 3 kpa z uwagi na brak uzasadnienia faktycznego decyzji, co uniemożliwia odniesienie się w sposób pełny i wyczerpujący do stanowiska zawartego w decyzji. Domagał się zmiany decyzji a także dopuszczenia dowodu z dokumentów płacowych z Wojewódzkiego Zakładu Usług (...) dla Potrzeb (...) w R. na okoliczność uzyskiwanych dochodów, a także kopii załącznika do decyzji z dnia 5 czerwca 2000 r., obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia i jego własnych wyliczeń.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w R. domagał się jego oddalenia. Podtrzymywał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji podkreślając jednocześnie, że jest ono prawidłowe. Zauważał, iż do wniosku o przeliczenie wysokości podstawy emerytury wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów, zaś dołączone do odwołania dokumenty płacowe z okresu zatrudnienia w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) dla Potrzeb (...) w R. nie wnoszą do sprawy nowych okoliczności, gdyż za ten okres zatrudnienia S. K. tj. od 16 września 1980 r. do 30 czerwca 1985 r. w aktach organu rentowego znajduje się zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu i poświadczony w nim kwoty pokrywają się z wynagrodzeniem obliczonym na podstawie dokumentacji płacowej.

W piśmie z dnia 25 lutego 2019 r. S. K. zarzucił błędne ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru do wysokości renty w decyzji z 1999 r., błędne wyliczenie wskaźników przyjętych do obliczenia emerytury za rok 1981, 1984, 1995, 1996 i 1997, a także brak doliczenia do stażu pracy okresów zatrudnienia w firmach: "S.", (...) i okresu zatrudnienia na umowę zlecenie.

ZUS ustosunkowując się do powyższych zarzutów podkreślał, że są one bezpodstawne. Zarzuty dotyczące decyzji z 1999 r. przyznającej rentę z tytułu niezdolności do pracy są spóźnione a nadto brak jest podstaw do ich uwzględnienia, kwestia zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców została prawomocnie przesądzona w wyroku z 14 listopada 2008 r. IV U 1617/08. Dodał też, że wskaźniki za lata 1981, 1984 1995, 1996 i 1997 zostały ustalone prawidłowo, według uzyskanego wynagrodzenia i średniej krajowej. Nadto okresy zatrudnienia w formach (...) Sp. z o.o. i (...) S.A. oraz na umowę zlecenie zostały zaliczone do ustalenia wysokości świadczenia, zgodnie ze złożonymi przez S. K. wnioskami.

Na rozprawie w dniu 6 marca 2019 r. pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymał stanowisko zajęte w odwołaniu i wnosił o zasądzenie kosztów adwokata z urzędu, które nie zostały pokryte ani w całości, ani w części.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

S. K. urodził się (...)

Od 15 maja 1999 r. w/w uprawniony był do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Ustalony wówczas wskaźnik wysokości podstawy wymiaru został wyliczony z 10 kolejnych lat tj. od 1980 r. do 1989 r. na 83,27%. Kolejną decyzją z 5 czerwca 2000 r. o przeliczeniu renty wobec przedłożenia zaświadczenia Rp-7 potwierdzającego wysokość wynagrodzenia za lata 1971 – 1980 organ rentowy ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty z 20 lat kalendarzowych z całego okresu zatrudnienia, i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony został na 92,20%.

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2008 r. ZUS przyznał S. K. emeryturę od dnia 1 lipca 2008 r. W decyzji do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy uwzględnił wynagrodzenie ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych z całego okresu zatrudnienia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury został ustalony na 92,20% -taki wskaźnik był wcześniej przyjęty do ustalenia wysokości renty.

Do ustalenia wysokości emerytury uwzględnionych zostało 29 lat okresów składkowych, oraz 3 lata 6 miesięcy okresów nieskładkowych, a brakujące lata uzupełnione zostały pracą wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców. Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 14 listopada 2008 r. sygn. akt IV U 1617/08 oddalił odwołanie w/w od decyzji przyznającej mu emeryturę.

Ustalając wysokość emerytury ZUS zastosował kwotę bazową obowiązującą od 1 marca 2008 r. do 28 lutego 2009 r. (M.P. z 2008 r. 13.140) w wysokości 2 275,37 zł.

Ponieważ wnioskodawca jako emeryt podejmował zatrudnienie i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu społecznemu, organ rentowy wielokrotnie przeliczał emeryturę S. K. przez uwzględnienie do ustalenia wysokości emerytury kolejnych okresów składkowych. Decyzją z dnia 4 grudnia 2013 r. Zakład odmówił przeliczenia emerytury wnioskodawcy z uwzględnieniem do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury wynagrodzeń z lat 1976 – 1985.

Także decyzją z dnia 25 września 2018 r., zaskarżoną w sprawie, organ odmówił S. K. przeliczenia emerytury wskazując na brak podstaw ku powyższemu.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia wnioskodawcy jest najkorzystniejszy i wynosi 92,20%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zalegające w aktach organu rentowego, których treść i forma nie budziły wątpliwości oraz stanowiska stron zawarte w pismach procesowych.

Wbrew żądaniu zawartemu w odwołaniu wniesionym przez S. K. od decyzji ZUS z 25 września 2018r. stwierdzić należy, że nie ma podstaw do zmiany stanowiska ZUS w niej zawartego, albowiem przedmiotowa decyzja została wydana w stanie faktycznym zgodnym z danymi wynikającymi z dokumentów przedłożonych przed organem rentowym oraz zgodnie z obowiązującymi zasadami prawnymi.

Niewątpliwie instytucja przeliczenia wysokości świadczenia umożliwia zwiększenie emerytury lub renty. Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Powyższe regulacje wyraźnie zatem stanowią, że nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia, w uwzględnieniu wniosku o przeliczenie, musiałby być wyższy od poprzednio obliczonego.

W niniejszej sprawie wszystkie zgłaszane przez wnioskodawcę S. K. zarzuty i wątpliwości odnośnie prawidłowości procedowania ZUS przy ustalaniu podstawy wymiaru jego świadczenia zostały wyjaśnione przez organ rentowy w pismach procesowych z dnia 6 grudnia 2018 r. i 25 lutego 2019 r. Pisma te zostały doręczone pełnomocnikowi wnioskodawcy. S. K. nie kwestionował stanowiska w nich przedstawionego ani zawartym w nim wyliczeniu. Tymczasem zauważyć należy, że ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie Sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Na powyższe wskazuje przepis art. 3 kpc, który wskazuje, że to na stronach ciąży obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie, a nadto przepis art. 232 kpc, zgodnie z którym strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Nie jest rzeczą sądu wyszukiwanie dowodów w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron, a dopuszczenie dowodu z urzędu jest dobrowolne i nie może naruszać zasady bezstronności. Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu lub też zaoferowania dowodów niepozwalających poczynić kategoriycznych ustaleń lub budzących istotne wątpliwości obciążają stronę. Stąd też, to na ubezpieczonym spoczywała powinność przedstawienia takich dowodów, które w niebudzący wątpliwości sposób, pozwalałyby na podwyższenie podstawy wymiaru jego emerytury.

Ustalając w decyzji z dnia 22 sierpnia 2008 r. wysokość emerytury S. K., ZUS zastosował kwotę bazową obowiązującą od 1 marca 2008 r. do 28 lutego 2009 r. w wysokości 2 275,37 zł. Zakład przyznał S. K. emeryturę od dnia 1 lipca 2008 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy uwzględnił wynagrodzenie ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych z całego okresu zatrudnienia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury został ustalony na 92,20% - taki wskaźnik był wcześniej przyjęty do ustalenia wysokości renty. Ustalenie takie jest prawidłowe, a co więcej decyzje wydane w tym przedmiocie są prawomocne.

O tym jakie okresy zatrudnienia wnioskodawcy zostały przyjęte przez ZUS przy wyliczaniu wysokości jego emerytury, jaka wysokość wynagrodzenia została uwzględniona oraz w oparciu o jakie dokumenty czyniono wyliczenia, Zakład szczegółowo wyjaśnił w złożonych w sprawie pismach. Wyliczenia organu rentowego znajdują pełne odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów. Natomiast sposób wyliczenia prezentowany przez wnioskodawcę nie znajduje potwierdzenia w złożonych dowodach. Wnioskodawca nie wyjaśnił też skąd wynikają wskazywane przez niego różnice. Jednocześnie podkreślić należy, że nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 19 kwietnia 2018 r. III AUa 44/18, lex nr 2505751).

Wnioskodawca poza wysuwanymi wątpliwościami, nie przytaczał żadnych konkretnych dowodów na ich poparcie. Natomiast zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie wyższego wskaźnika podstawy wymiaru od ustalonego w decyzji przyznającej wnioskodawcy emeryturę – tj. w wysokości 92,20%. Taki też był wskaźnik przyjęty wcześniej do ustalenia wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że wydana przez ZUS decyzja jest prawidłowa i odpowiada stanowi faktycznemu oraz obowiązującym przepisom prawa. Dlatego też na podstawie art. 47714 § 1 kpc Sąd oddalił odwołanie wnioskodawcy jako niezasadne.

Orzeczenie o wynagrodzeniu pełnomocnika wnioskodawcy ustanowionego z urzędu uzasadnia treść § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 18) - opłaty wynoszą 90 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym. Stosownie zaś do brzmienia § 4 ust. 3 rozporządzenia opłatę, podwyższono o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług.